

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4852/2019
22.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиља АА и ББ обе из ..., чији је пуномоћник Јелена Лукачевић адвокат из ..., против туженог „Labris company“ ДОО из ..., чији је пуномоћник Владимир Шумкарац адвокат из ..., ради забране дискриминације и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4096/19 од 22.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 22.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 4096/19 од 22.05.2019. године у делу првог става изреке и пресуда Вишег суда у Београду П 317/14 од 27.12.2018. године у делу другог става изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим су тужиље тражиле да им тужени, на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности, исплати износ од по 50.000,00 динара са законском затезном каматом од 27.12.2018. године до исплате.

У преосталом делу ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4096/19 од 22.05.2019. године, **ОДБИЈА СЕ** као неоснована.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиља и туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 317/14 од 27.12.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и забрањено туженом дискриминаторско понашање према тужиљама као припадницама ЛГБТ популације, као и даље ускраћивање коришћења услуга у угоститељском објекту - клубу „ВВ“ у ... у улици Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности исплати тужиљама износ од по 100.000,00 динара са законском затезном каматом од 27.12.2018. године до исплате у року од 15 дана од дана пријема писменог отпрвка одлуке. Ставом трећим изреке, одлучено је да је тужба тужиље ГГ повучена. Ставом четвртим изреке одређено је објављивање пресуде, након њене правноснажности, на трошак туженог у „Службеном гласнику Републике Србије“. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова

парничног поступка исплати тужиљама износ од 190.700,00 динара са законском затезном каматом од 27.12.2018. године до исплате у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка одлуке.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4096/19 од 22.05.2019. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Вишег суда у Београду П 317/14 од 27.12.2018. године у првом, другом и петом ставу изреке пресуде и у том делу жалба туженог одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 317/14 од 27.12.2018. године у четвртном ставу изреке, тако што је обавезан тужени да објави изреку пресуде Вишег суда у Београду П 317/14 од 27.12.2018. године у ставу првом, другом и петом изреке о свом трошку у „Службеном гласнику Републике Србије“, док је одбијен тужбени захтев за објављивање изреке првостепене пресуде у делу којим је тужба повучена (став трећи) и образложења првостепене пресуде у целини. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиле су поднеле одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 1. и члана 408. ЗПП у вези са чланом 41. став 4. Закона о забрани дискриминације, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка из става 2. наведеног члана које су законом (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП) предвиђене као разлози за овај ванредни правни лек.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле су трансродне особе. Обезбеђење клуба „ВВ“ у ..., које је ангажовао тужени, спречило је тужиле да уђу у просторије клуба иако су имале уредне резервације, зато што се радило о трансексуалним особама.

Овако утврђено чињенично стање се ревизијом туженог не доводи у сумњу.

Наиме, нису основани наводи ревизије о погрешној оцени изведених доказа и правила о терету доказивања, којима тужени указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 7, 8. и 231. ЗПП. Ова битна повреда је законски разлог за ревизију (члан 407. став 1. тачка 3. ЗПП) само ако је учињена у другостепеном поступку и може настати ако је другостепени суд након одржане расправе погрешно применио правила о доказивању, или ако је погрешно оценио као неосноване жалбене наводе странке којима је указивано да су те повреде учињене у првостепеном поступку.

Жалбене наводе о погрешној оцени изведених доказа - исказа тужила и сведока, оспораваних подацима из извештаја полицијске станице Савски Венац о изостанку интервенције због спорног догађаја, другостепени суд је правилно оценио као

неосноване, а разлоге који су наведени у образложењу пресуде прихвата и овај суд. Осим тога, у судском поступку заштите од дискриминације предвиђено је посебно правило о терету доказивања, тако што је чланом 40. став 2. Закона о забрани дискриминације прописано да уколико тужилац учини вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, терет доказивања да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости, односно начела једнаких права и обавеза, сноси тужени.

У конкретном случају, искази тужила и сведока пружају довољно основа за вероватноћу да је према тужилама учињен акт дискриминације, због чега је сагласно наведеном члану 45. став 2. Закона о забрани дискриминације на туженом био терет доказивања да није дошло до повреде права на једнакост, односно повреда једнаких права и обавеза. Ту чињеницу тужени није доказао, с`обзиром да се искључиво позива на извештај полицијске станице Савски Венац у којем није евидентиран позив тужила којим су тражили интервенцију полицијске патроле јер их је обезбеђење које је ангажовао тужени спречило да уђу у клуб.

Нису основани ни наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Тужилама је забрањен улаз у клуб у којем тужени обавља угоститељску делатност. У покушају уласка тужиле је спречило обезбеђење које је ангажовао тужени. Једини разлог због којег тужилама није дозвољен улаз било је то што су оне трансродне особе - особе које су промениле пол. То је у смислу Закона о забрани дискриминације акт непосредне дискриминације (члан 6) извршен по личном својству тужила - полу и родном идентитету (члан 2. став 1. тачка 1) и у вршењу јавних услуга (члан 17). Због тога је основано изречена забрана туженом да даље дискриминаторски поступа према тужилама и да им ускраћује коришћење услуга у означеном клубу.

Правилно су судови, у складу са чланом 43. тачка 5. Закона о забрани дискриминације, одлучили да се део изреке првостепене пресуде након њене правноснажности објави на терет туженог.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, материјално право је погрешно примењено приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете.

Накнада нематеријалне штете за душевне болове због повреде угледа, части или права личности досуђује се ако то оправдавају околности случаја, а нарочито јачина болова и њихово трајање (члан 200. став 1. Закона о облигационим односима). Приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о њеној висини, суд води рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (члан 200. став 2. Закона о облигационим односима).

По налажењу Врховног касационог суда, ценећи све околности случаја, досуђени износ накнаде штете од по 100.000,00 динара је висок јер се циљ новчане накнаде нематеријалне штете - задовољење (сатисфакција) може постићи и са нижим износом од 50.000,00 динара. Ово нарочито ако се има у виду да је наложено и објављивање донете пресуде, што такође представља вид задовољења за тужиле.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. и члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом и другом ставу изреке.

Одлука о захтевима странка за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 1. и 2. у вези чланова 153. став 2. и 154. ЗПП. Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног касационог суда, нису били нужни. Тужени је успео у спору само у делу захтева за накнаду нематеријалне штете, поводом којег није било посебних трошкова.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић